

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Achates Tiberianus, Sive Gemma Cæsarea, Antiquitate,
Argumento, Arte, Historiâ, prorsùs incomparabilis, Et cui
parem in Orbe Terrarum, non est reperire, D. Augusti
Apotheosin, Imp. Cæs. Tiberii, ...**

Le Roy, Jacques

Amstelædami, 1683

Dissertatio De Gemma Tiberiana.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38368

GEMMA TIBERIANA.

INter Peireskium & Tristanum convenit, principem hujus Gemmæ locum obtineri à Tiberio, qui throno insidet habitu Jovis, & eodem planè cultu ornatus, quo Augustus Cæsar in subsequenti Gemma; præterquam quod hic velamentum femorum & tibiæ squamis asperatum, & serpentibus fimbriatum est, prout Ægis describitur à Virgilio:

*Ægidaque horrificam, turbatæ Palladis arma,
Certatim squamis serpentum auroq; polibant,
Connexoque angues.*

Quapropter Peireskium vestem hanc Imperialem non immeritò Ægidem Jovis esse dixit. Sed adversatur huic opinioni vir de antiquitate optime meritus, & demonstrare conatur, Ægida dici non posse, cum nec pellis caprinæ speciem referat, nec caput Medusæ insertum habeat, nec demum pectus occupet, ut Ægides in Palladiis solent. Verum quod quidem ad pellem caprinam attinet, Herodotus libro 4. diserte negat, Ægidas simulacris Deorum & Græcis apponi solitas, è pellibus fuisse confectas. *Τὴν δὲ ἄρα ἐδῆσα, ἢ τὰς αἰγίδας τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀθηνῶν ἐκ τῶν λιβυσσέων ἐποίησαντο οἱ Ἕλληνες. πλὴν γὰρ ὅτι σκυτίνη ἢ ἐδῆς τῶν λιβυσσέων, ἐστὶ, ἢ οἱ θύσανοι οἱ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῆσι ἐκ ὄφιος εἰσὶ, ἀλλ' ἱμάντιοι, τὰ δὲ ἄλλα πάντα καὶ τῶν τούτων ἐσαλῆ.* Eustathius ad Ἰλιάδος, ubi hunc Herodoti locum explicat: *Τὸ δὲ πλὴν ὅτι σκυτίνη ἢ ἐδῆς τῶν λιβυσσέων δηλοῖ τὰς παρ' Ἕλλησιν αἰγίδας ἐν ἀγάλμασι τυχὸν Διὸς ἢ Ἀθηνῶν ὑφαντὰς ἢ πλεκτὰς τινὰς εἶναι, καὶ οἷον σαγοειδεῖς μαλλωτὰς. Τυχὸν μὲν δὲ ἀποδείξει ὕλη, τυχὸν δὲ ἐκ τιμιωτέρας, ἢ μὲν αὐτοχρήμα αἰγῶν, ἢ τῶν αἰγίδων, ὃ ἐστὶν αἰγῶν δορεῖς.*

Et sanè, si Græcorum Ægides squamis Serpentum variatæ fuerunt, ut ex Virgilio constat; non video, quomodo pellibus caprinis similes esse potuerint. Non etiam squamata hæc Jovis vestis, Tiberio circumdata, ideo Ægidis appellationem obtinere non potest, quia caput Gorgonis nequaquam appositum est. Illud enim à Minerva demum Ægidi sibi à Jove concessæ adjectum fuit, ut

ut Poëta fabulantur, & ipse contrariæ sententiæ Auctor alicubi annotat. Ad ultimum non diffiteor, in priscis monumentis plurimas Imperatorum imagines exstare Ægide ad pectus armatas; ut in nummis Antonini Caracallæ, & Alexandri Severi apud Octavium Stradam; & in eximio Achate Ducis Bucquingamii, qui Constantinum Augustum præfert hoc habitu.

De statua quoque Julii Cæsaris Christodorus lib. 5. Anthologia:

Καίσαρ δ' ἐγγύς ἔλαμπεν Ἰέλιῳ, ὅς ποτε Ρώμην
 Ἀντιβίων ἔσεψεν ἀμέλεισι βροσίου
 Αἰγίδα μὲν βλοσυρῶπι ἐπώμαγον ἦεν αἰείων.

Nec aliunde petenda explicatio nummorum Neronis apud Tristhanum numero 14. 20. & 23. in quibus angues loricae ejus adjecti sunt. At verò in hac Gemma cum Tiberius plane Jovi assimilatus sit, qui intecto pectore fingebatur, quemadmodum supra diximus, non quidem Ægis pectori circumdata, sed ut sculptoribus non minus quam

————— *Pictoribus atque Poëtis*
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

tegmen femorum in Ægidis morem formatum est, ab artifice

veteris Mythologiae, ut apparet, non imperito. Nonnulli enim ex antiquis Theologis Jovem esse dicebant Cælum & Aërem. Homerus ó Iliados:

Ζεὺς δ' ἔλαχ' ἕρανον ἄρυν ἐν αἰθέρι ἢ νεφέλῃσι.

Ad quem locum Eustathius: Ζεὺς πᾶς ὁ ὑπὲρ γῆς ἀήρ. ὅτε Φω-
τιζομένη ἀπὸ γῆς ἕως νεφῶ, ἔ ὁ ὑπὲρ τα νέφη, ὃν ἔ ἕρανον
ὀνομάζει. * Servius ad secundum Georgicorum: *Interdum pro aëre*
Fumo, & pro æthere Jupiter accipitur: aliquoties & pro aëre, &
pro æthere Jupiter; Fumo verò pro terra & aqua. Hinc superiora
quidem Jovis membra, id est, Æther,

Perpetuum nulla violatus nube serenum,

absque ullo velamento exposita conspiciuntur; sed inferiora; quæ
Aërem designant, nubibus obductum, & tempestatibus sæpè
turbidum, Ægide recta sunt. Hæc enim procellarum, nim-
borum atque turbinum symbolum est. Ideo Virgilius Ægida
nigrantem dixit, & Silius Italicus

Nimbos flammâsq; vomentem.

Servius ad 8. Æneidos: *Sane Græci Poëtae turbines & procellas*
καταιγίδας appellant, quod Ægis mota faciat tempestates. Eu-
stathius ad 3. Iliados: Αἰγίς νοεῖ, τακτὴ τὴν αἰερα πάντα, ἔ Φο-
βήματα, ὃν ἕνα ἔ μόνον καταιγίδες λέγον) ἀλλὰ ἔ αἰγίδες
ἀσυνδέτως.

Forte etiam calator significare voluit hoc schemate, Tibe-
rium civibus quidem Romanis intectum serenumque apparere,
ut Jupiter calicolis videri credebatur: at verò Barbaris infra se
positis Ægida ostentare, & fulmina tempestatēque armorum
suorum immittere.

Dextrum Tiberi latus claudit *Antonia* Drusi, sinistrum *Livia*,
seu *Julia Augusta*, ut bene Peireskius. Illa recta adstat, & Ger-
manicum filium amplectitur, hæc in eodem quo Tiberius solio
sedet, utpote quæ Augusta erat, & dominationis ferè sociā, ita
ut litteræ Tiberio scriptæ etiam matri ejus inscriberentur, teste
Dione libro 57. Quod miror non animadversum esse à viro ocu-
latissimo, qui mutatis partibus personam Livie tribuit Anto-
nie; & contrā, quam Peireskius & nos Liviam esse censemus,
ipse Antoniam nominat. Sed ut argumentum illi suum reponam,
nullam veri speciem habet, Antoniam quidem, quæ demum à
Caio

Caio Cæsare Augustæ titulum obtinuit, in Augustali throno locatam esse, Liviam verò Augustam Tiberio aditare.

Dextra gestat Livia spicas & papavera, ut omnes ferè Augustæ in numismatis & marmoribus antiquis. μήκωνες enim τῆς πολυγονίας σύμβολον, ut Porphyrius ait apud Eusebium lib. 3. cap. 11. Præparat. Evang.

Adjacet folio Barbarus quidam, tiara, tunica manicata, & sabaris velatus. Tristanus putat esse servum aut libertum notarium, Tiberii & Germanici verba excipientem. Ego Armeniam esse opinor, quæ simili prope cultu, tiarata, tunicata & braccata conspicitur in L. Veri nummis. De quo Orientalium Barbarorum habitu latè agit Briffonius de regno Persarum. Ego id solum hic adjiciam, ex hac imagine liquido apparere, quænam sint apud Lucretium *anademata*, apud Virgilium

— *redimicula mitræ.*

Sustentat tristis Armenia sinistra manu inclinatum caput, eodem gestu quo Judæa aliæque Provinciæ sæpè in nummis effigiatæ spectantur. Infestabatur enim tunc temporis regio hæc Vionis & Parthorum motibus; ad quos componendos, & opem afflictæ Armeniæ ferendam Livia Germanicum adhortari videtur.

Ille galea, clypeo, & ocreis instructus alacriter operam suam pollicetur, & tacto capite se obstringit, paratus caput & vitam Reipublicæ & Tiberio patri impendere.

Adstitit Germanico Caius Cæsar Caligula manipulario habitu, qui patrem comitatus est in Syriaca expeditione, ut Suetonius refert cap. 10.

Agrippina Germanici, filio & marito adjuncta, non stola, ut Livia & Antonia, sed chlamyde fibulatoria circumvelatur; quia nempe in castris ac expeditionibus plerumque versata est. Sic Didoni ad venationem proficiscenti chlamydem tribuit maximus Poëtarum.

*Tandem progreditur magna stipante caterva
Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo,
Cui pharetra ex auro, crines nodantur in aurum,
Aurea purpuream subnectit fibula vestem.*

Agrippina quoque Claudii uxor Naumachiam in lacu Fucino spectavit aurea chlamyde amicta, ut Tacitus, Plinius & Dio notant.

Ab altera parte pone thronum Tiberii, sedet puella in humili lecti-

G

lecti-

lecticula aut subsellio sphingis imagine exornato, quæ ob illud insigne, Julia Augusti filia existimatur à Tristano. Sed vix credere possum, vomicam hanc domus Augustæ hic expressam esse, & quidem sub Tiberio, qui infesto semper odio illam persecutus, mox ut principatum adeptus est, extorrem, infamem, & post interfectum Agrippam, omnis spei egenam inopia ac tabe longa peremit. Incidit autem mors Juliæ, Tacito teste, in annum Julianum 59. ab Vrbe condita 767. At certum est, gemmam hanc cælatam esse post reditum Germanici è Germania, qui contigit exeunte anno Juliano 61. aut ineunte 62. duobus minimum post Juliæ mortem annis. Itaque rectius meo iudicio Pierieskius censuit, esse Liviam seu Livillam Germanici sororem, nuptam Druso Tiberii filio; cui sententiæ suffragatur insignis gemma Bucquingamii Ducis, quæ refert Livillam eodem filo vultus, sero è spicis & papaveribus contexto coronatam, duosque gemellos in sinu habentem. Quantum ad sphingem, vulgari apud Romanos Græcosque artificio fulcra lectorum & fellarum in sphingium & gryphum speciem deformari solebant. Callixenus Rhodius apud Athenæum lib. 5. *Ἐκεῖντο δὲ καὶ κλίνας χερσαῖ σφινγίποδες, ἐν ταῖς δυοῖ πλῆθος εκατόν.* Isidorus lib. 20. cap. 11. *Sphingæ sunt sphingatæ effigies, quas nos Gryphos dicimus.*

Adfuit Livillæ juvenis galeatus & paludatus, dextram cælum versus protendens. Hunc Tristanus Numerium Atticum esse credit, eo gestu expressum, quo Augustum in cælum ascendentem à se conspectum affirmaverat. De qua opinione ut nihil aliud dicam, certe non video, quâ ratione Numerio Senatori & Prætorio viro galea & ch' imys conveniat, cum ille non in expeditione aliqua, sed Romæ, aut extra Urbem via Appia, Augusti Apotheosin sibi visam juraverit; nec Romæ aut in Latio Senatores cum galea & chlamyde aut paludamento incedere solerent, nisi Consules & Prætores, cum ad bellum ex Urbe proficiscebantur, aut ex bello redibant.

Adhæc, trophæum quod adolescens ille humeris gestat, planissimè sententiam hanc condemnat. Nec enim mihi probat vir nobilis, hoc trophæum denotare exuvias mortales Augusti ex æthere decedentes. Itaque cum Peireskio Drusum hunc esse puto Tiberii filium, Livillæ maritum, qui trophæum fert; quia tunc cum Germanicus in Syriam profectus est, in Illyrico feliciter res gessit, & Suevos atque Marcomannos mutuis discordiis attrivit; qua de causa paulo post ovatio ei decreta fuit. Ex-

pan.

panfam verò dextram ad cælum elevat Drusus, ut promptum se testetur ad quævis pericula pro Majestate Imperii Romani subeunda. Ita apud Lucanum,

— *Cunctæ simul assensere cohortes,
Elataq; alte quæcumque ad bella vocaret
Promisere manus.*

In superiori gemmæ parte quatuor Divi aut Heroes conspiciuntur, quorum unus orbem manibus tenet. Hunc Æneam esse, facile Tristano assentior: nisi quis forte ex juvenili & imberbi facie conjicere malit Julum esse, Juliae gentis auctorem: habitus certè Phrygem arguit, nempe tiara, tunica manicata, chlamys & braccæ: qui cultus Phrygum erat, à quibus ad Armenios fluxit Phrygum colonos, ut Herodotus ait lib. 7. Ἀρμένιοι δὲ κατάπερ Φρύγες ἐσεσάχατο, ἑάντες Φρυγῶ ἀποικοί. De tiara aut mitra Phrygia obvia passim Scriptorum veterum testimonia. De tunica & manicis Virgilius lib. 9. Æneidos:

Et tunicae manicas, & habent redimicula mitræ.

De chlamyde & braccis idem lib. 11.

— *Tum croceam chlamydemq; sinusq; crepantes
Carbaseos, fulvo in nodum collegerat auro,
Pictus acu tunicas, & barbara tegmina crurum.*

Euripides in Cyclope de Helena & Paride:

— ἢ τὴς θυλάκας τὴς ποικίλας
Περὶ τῶν σκαλοῖν ἰδῆσα, ἔ τὸν χεῦσειον
Κλοῖον φορεῖτα παρὲ μῆσον τὸν ἀνχένα.

Londini in ædibus Arundellianis exstat halosis Troiæ in antiquo marmore, quod omnes Troianos hoc modo cultos exhibet.

Orbem manu gestat Æneas aut Julius, ob Imperium orbis terrarum, quod Julia familia obtinuit.

Supra hunc emicat alius radiata cotona, & velo sceptroque insignis, qui Peireskio Augustus, Tristano Jupiter est. Ego Peireskio accedo; nam Jupiter diverso omnino statu & habitu in priscis monumentis apparet. Etenim, ut alia nunc omittam, quis nescit, profundam Jovi barbam ab omni antiquitate tribui? Cicero lib. 1. de Natura Deorum; *Isto namque modo dicere licebit Jovem semper barbatus, Apollinem semper imberbem, caecos oculos Minervæ, caeruleos esse Neptuni.* Arnobius lib. 6. *Riciniatus Jupiter atque barbatus.* Prudentius:

*Barbam rigentem dum Jovis
Circumplicat.*

Nec est quod aliquis Jovem Anxurum & Casium opponat: nam & hic & ille puerili aut juvenili specie facti erant. Servius ad 7. *Æneidos*: *Circa hunc tractum Campaniæ colebatur puer Jupiter, qui Anxurus dicebatur, quasi ἀνδρὸς ξυραῖς, id est, sine novacula, quia barbam nunquam rasiisset; & Jumo virgo, quæ Fevonia dicebatur.* De Casio Jove Achilles Tattius lib. 3. de Clitophontis & Leucippes amoribus: *Τὸ δὲ ἀγάλμα νεανίσκου ἰώ.* Idem censendum de statu Jovis quas Paulanias memorat 1. *Eleacor. Ἐστὶ δὲ ἑὸ ἀλλοτὸ Ζεὸς ἐκ ἔχων πω γῆρα*: & paulò post: *Ἀγάλμα ἐστὶ Διὸς ἐκ ἔχων γῆρα εἰδὲ αὐτό.* At noster senilem planè ætatem præfert, & rasum tamen mentum habet, quod Jovi nullo modo convenit. Et sane si quis vultum ejus conferat cum priscais gemmis & numismatis Augustum jam senem referentibus, haud dubiè assentietur Peireskio: radiata autem corona cinctus est, quia Augustus

— *Phæbigenam sese gaudebat haberi.*

Et à patre suo visus fuit in somnio mortali specie amplior, cum fulmine & sceptro, exuviiisque Jovis optimi maximi, ac radiata corona, super currum laureatum, ut Suetonius narrat cap. 94. Transiit autem ab Augusto ad cæteros Imperatores radiatæ coronæ usus: maximè ad eos qui in Deos relati erant. Lucanus lib. 7.

*Bella pares superis facient civilia divos,
Fulminibus manes, radiisque ornabit & astris,
Inque Deum templis jurabit Roma per umbras.*

Velum capiti circumpositum consecrationis insigne esse, viri docti annotarunt ex numismatis. Eusebius lib. 4. cap. 73. de Vita Constantini. *Jam verò in numismatis quoque expressæ formæ, quæ ab una parte beatum hunc nostrum obvoluto capite representabant, ab altera parte quadrigæ, instar aurigæ, insidentem susceptum à dextra manu cælitus demissa.* Habeo aliquot hujusmodi nummos penes me, sed eorum formam jam publico dederunt Eminentissimus Baronius ad annum 337. Antonius Augustinus dialogo 1. & Trifstanus tomo 3. qui etiam studiosè quærunt, cur Imperatores post consecrationem capite obvoluto representati fuerint. Ego arbitror ideo illud fieri solitum, quia cadavera hoc habitu rogo imponebantur. Virgilius lib. 11.

— *Arsurasq; comas obnubit amictu.*

E rogo autem assurgere ad immortalitatem credebantur divi. Sed
ut

ut ad gemmam nostram revertar, cum Augusto jam suus locus assignatus sit, non magnopere mihi laborandum est, ut viri eruditi opinionem refellam, qui Augustum alato equo imponit. Et sane vector Pegasi, adolescentis potius quam senescentis faciem habet, quemadmodum observavit Peireskius, qui proinde Marcellum esse credebat. Mihi videtur, ex filo vultus, Drusus Germanicus esse, Tiberii frater, Germanici Caesaris pater. Sed qua de causa alatus illi equus tribuatur, accuratius inquirendum. Et olim quidem existimavi, Drusum Bellerophonti comparatum esse, non solum ob eximias corporis ac animi dotes; verum etiam quia, ut Bellerophon à Pegaso excussus coxam fregit, ita Drusus ex fractura, equo super crus ejus collapsus, obiit tricesimo post die. Sed & alia nunc hujus rei ratio occurrit: deprehendo etenim ex Pedone Albinovano, aliquem ex Poëtis illius avi finxisse, solemnem tunc adulationem, Drusum ex rogo à Venere creptum, & in stellam Hesperum mutatum fuisse. Pedonis verba sunt in Epicedio Mæcenatis, quæ non nescius sum aliter à Scaligero explicari:

*Quæsovere chori juvenem sic Hesperon illum,
Quem nexum medio solvit in igne Venus.
Quem nunc in fuscis placida sub nocte nitentem
Luciferum contra currere cernis equis.*

Ubi sub juvenis nomine manifestè Drusum intelligit; quem ita passim appellat, ut in carmine ad Liviam:

*Nec juvenis positi supremos destrue honores.
& Accipient juvenem Germanica signa ferentem.*

Sic etiam, in principio Epicedii Mæcenatis:

Desferam juvenis tristi modo carmine fata.

Nam aliud agebat Scaliger, dum scripsit, Epicedium de morte Drusi hic non posse intelligi; quia post Agrippam mortuus sit. Ita quandoque etiam magni viri dormitant.

Hanc verò fabulam de Druso à Venere in cælum translato, & in Hesperon converso, secutus sculptor gemmæ, Drusum hic pennato equo, Veneris ministro, imposuit: eodem enim modo & comam Berenices, Veneris jussu in cælum à Pegaso deportatam tradidit Callimachus; & ex eo Catullus:

*Abjuncta paulo ante comæ, mea fata, sorores
Lugebant, cum se Memnonis Æthiopsis
Unigena impellens nutantibus aëra pennis
Obtulit Arsinoës Chloridos ales equus.*

G 3

Isque

*Isque per aetheras me tollens advolat auras,
Et Veneris casto collocat in gremio.
Ipsa suum Zephiritis eo famulum legarat.*

Præterea cum Drusus in Hesperum mutatus fuisse post obitum creditus sit, non immerito volucris equo vehitur; namque singulares equos Lucifero & Hespero ab antiquitate datos fuisse, jam à Scaligero lib. 2. de Emendatione temporum, & aliis annotatum est. Immo Lucifero (qui idem cum Hespero) Pegasum tribui in priscis monumentis docet vir Cl. Janus Casperius Gevartius in Pompa Introitus Ferdinandi Austriaci Hisp. Infantis, Cardinalis, in urbem Antverpiam. Auroram quoque (cujus filius Hesperus) Pegaso vectam inducit Lycophron. Qua de re videndi Isaacius Tzetzes ad Lycophronem, & Eustathius ad Ψ Iliados.

Porro ut clarius constaret, equum hunc Veneris famulum esse, & Drusum Hespero assimilatum.

Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,

apposuit est Cupido ductor & moderator habenarum, cujus sub imaginem haud dubiè hic expressus est filius Germanici, de quo Suetonius cap. 7. lib. 4. *Unus jam puerascens raptus est insigni festivitate, cujus effigiem habitu Cupidinis in æde Capitolinæ Veneris Livia dedicavit: Augustus in cubiculo suo positam, quotiescumque introiret, exosculabatur: quod Peireskio & Trifano etiam visum.*

Supereft unus etiamnum Heros paludatus & laureatus, ac clypeum utraque manu retinens. Hunc Peireskii D. Julium, Trifanus Drusum Germanicum esse credunt. Sed de Druso jam dictum, Peireskii sententiæ repugnant omnes veteres nummi, gemmæ & statuæ. Julium Cæsarem diversa plane facie exhibentes. Ego, cum videam totam ferè Tiberii Cæsaris domum hinc expressam esse, non invenio alium; cui hanc personam assignem, quam Tiberium Claudium Neronem, Tiberii Cæsaris patrem naturalem, qui Alexandrino bello classi præpositus, Ægyptios prælio navali vicit, ut Dio narrat libro 42. qua de causa hic laurea coronatus est. Deinde Perusino bello L. Antonium secutus, deditione à cæteris facta, solus permansit in partibus; atque ideo forsitan in hac Gemma clypeum utraque manu retinet: nam deditionem facientes solebant clypeum abjicere, aut convertere, aut capiti imponere. De his Appianus lib. 11. Civilium: *Οἱ δὲ ἐπέθεσαν ταῖς κεφαλαῖς τὰς ἀσπίδας, ὑπὲρ ἐστὶ σύμβολον ἑαυτῶν ἀσπιδιδόντων.* De conversione clypei Ammianus l. 16.

Eum-

Eumque secuti complures, jam pila quatientes & gladios, ad Imperatorem transiunt cum vexillis, scuta perversa gestantes, quod defectionis signum est apertissimum. Themistius Orat. 9. de eadem hac defectione: *Αμα τῷ ἡρώδῃ ἐντὸς τῶν σῶν ὀφθαλμῶν ἔπε μάλῃς ἐκ ρυτίων τὰς ἀσπίδας ὡσπερ φῶρια κακῆργοι κατὰληφθέντες ἐπ' αὐτοφώρο.* Ambrosius de Elia & jejunio cap. 13. *In bello si quis inferiorem se viderit, arma convertit, & meretur veniam.* Argute itaque Tiberius Nero hic expressus videtur, non convertens & sub ala occultans clypeum, sed sinistra aptatum, dextra etiam complectens, atque eo gestu ad D. Augustum accedens: quia, ut dixi, dedicatione à cæteris facta solus permansit in partibus, ac primo Præneste, inde Neapolim evasit, servisque ad pileum frustra vocatis in Siciliam profugit, & demum ad M. Antonium trajecit in Achaïam, cum quo, brevi reconciliata inter omnes pace, Romam rediit, ut Suetonius tradit. *Sanctiores autem, Seneca teste, tutioresque sunt hostibus suis, qui in fidem cum armis veniunt.*

Imum gemmæ segmentum refert illustres captivos Germanos, à Cæsare Germanico in triumpho traductos. Plerique recensentur à Strabone lib. 7. cujus verba adscribenda. *Pœnas tamen universi dederunt, & Germanico pulcherrimam triumphi materiam, in quo viros illustrissimos ac fœminas traduxit, inter quos Segimundus erat Segestis filius, Cheruscorum Dux, sororque ejus uxor Arminii, (qui belli dux fuerat, cum violata pace Quintilium Varum circumvenerunt, & nunc etiam bellum fovet) nomen Thusnelda: nec non filius ejus Thumelicus, tres natus annos; & præterea Sesibacus, Segimeri Cheruscorum Ducis filius, ejusque uxor Rhamis, Veromeri Cattorum Ducis filia: & Deudorix Sicamber, Bætoritis filius, qui frater erat Melonis. Segestes autem Arminii socer, qui & ab initio belli sententiæ generi adversatus erat, & capto tempore ad Romanos transfugerat, tunc cum honore & dignitate intererat triumpho, in quo liberi ejus traducebantur. Ductus est etiam in pompa Libys Cattorum sacerdos, alique plures.* Hactenus Strabo. Et omnes quidem ab illo enumeratos captivos hac in Gemma spectari, vix mihi dubium est. Thusneldam sane agnosco, & in gremio ejus Thumelicum, qui capite gestat circulum, non dissimilem spiris illis rotundis, quibus capita infantium munire solemus in Belgica & Germania; cætera nudus est. Tacitus de liberis veterum Germanorum: *In omni domo nudi ac sordidi, in hos artus, in hæc corpora, quæ miramur, excrescunt.* Thumelicum verò triennem in triumpho Germanici traductum fuisse, Strabo scribit: at, si Tacito fides, biennium

vix

vix excefferat; venit enim gravida Thusnelda in potestatem Germanici, & virilis sexus stirpem edidit, verè anni Juliani LX. Druso Cæsare & Norbano coss. Triumphavit autem Germanicus A. D. VII. Kal. Junias, anno Juliano LXII. C. Cælio, L. Pomponio coss.

Juvenem, qui Thusneldæ affidet, fratrem ejus Segimundum esse suspicor, de quo Tacitus lib. I. Annal. *Neque multo post Legati à Segeste venerunt, auxilium orantes adversus vim popularium, à quibus circumfidebatur; validiore apud eos Arminio, quando bellum suadebat. Nam Barbaris, quanto quis audacia promptus, tanto magis fidus, rebus commotis potior habetur. Addiderat Segestes Legatis filium nomine Segimundum; sed juvenis conscientia contabatur: quippe anno quo Germaniæ descivere, Sacerdos apud Aram Ubiorum creatus, ruperat vitas, profugus ad rebelles. Adductus tamen in spem clementiæ Romanæ, pertulit patris mandata, benigneque exceptus, cum præsidio Gallicam in ripam missus est. Ara hæc Ubiorum videtur sacrata fuisse D. Julio & Augusto. Hinc Arminius apud Tacitum libro eodem: Coleret Segestes victam ripam, redderet filio sacerdotium: hominem Germanos numquam satis excusatuos, quod inter Albim & Rhenum virgas, & secures, & togam viderint. Ubi legendum, redderet filio sacerdotium hominum: Germanos numquam satis excusatuos, quod inter Albim & Rhenum virgas, & secures, & togam viderint. Aut cum Viro magno: Redderet filio sacerdotium manium: Germanos numquam, &c.*

Gronovius
lib. 2. cap.
3. Objer-
vat.

Adhæret Segimundo alius captivus revinctis post tergum manibus. Hunc Sefithacum patrualem Segimundi esse conjicio, mulieremque illi adjunctam, quæ parmæ incumbit, Rhamin uxorem Sefithaci. De Sefithaco Tacitus: *Jam Stertinus ad accipiendum in deditionem Segimerum fratrem Segestis præmissus, ipsum & filium ejus in civitatem Ubiorum perduxerat, data utrique venia; facile Segimero, cunctatius filio, quia Quintilii Vari corpus inclusisse dicebatur.*

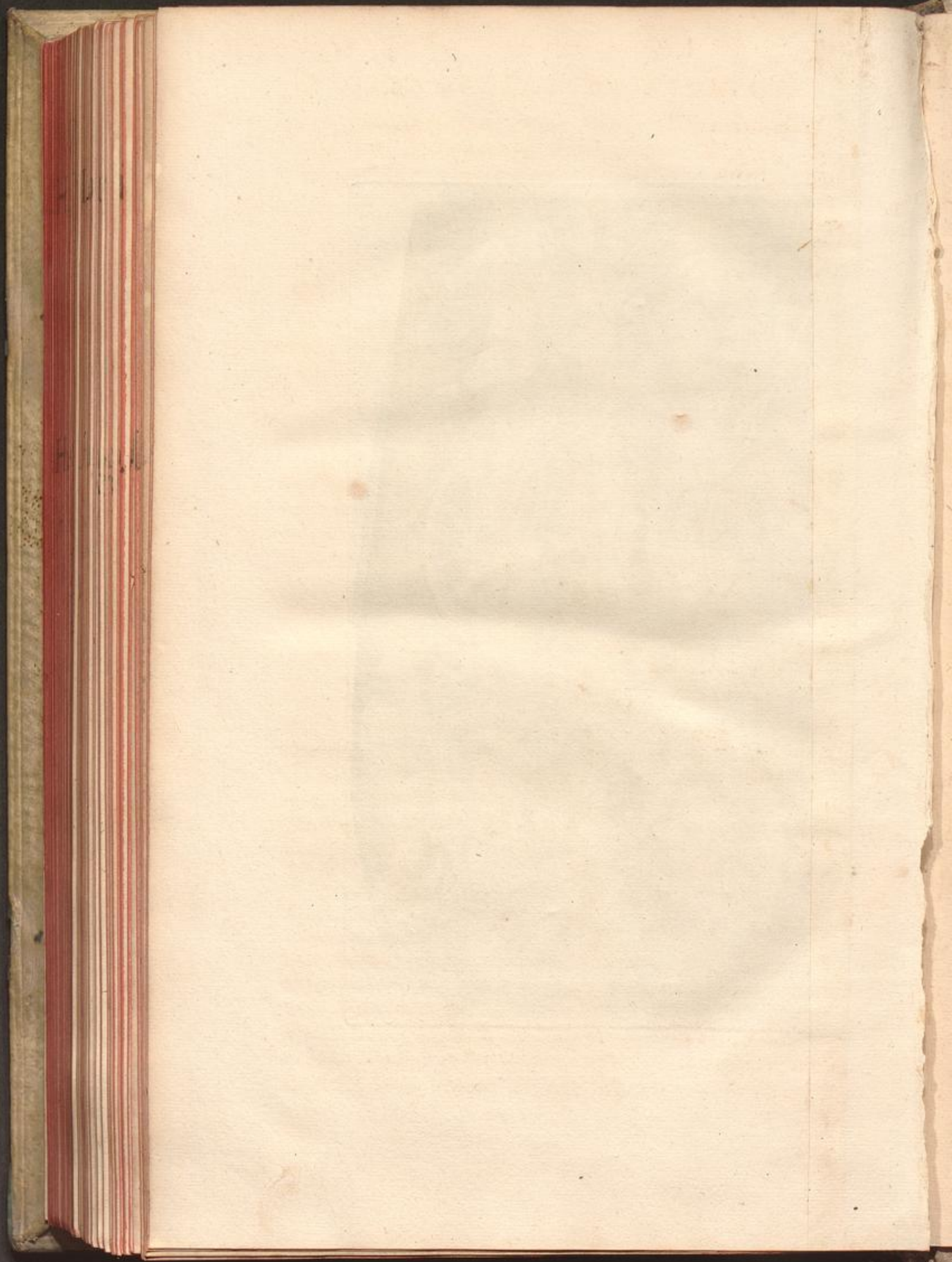
Barbarus in extremo gemmæ angulo sedens horrida facie, tortisque crinibus, Deudorix Sicamber esse videtur.

Ab altera parte, pone Thusneldam, alius captivus manu caput sustinet: hunc culter seu machæra sacrificæ, qua succingitur, Libyn esse arguit Cattorum sacerdotem: imò & vittæ mitraque capiti circumpositæ id indicare videntur; quamvis liquido discerni non possint in Gemma, quæ hac in parte injuria temporis imminuta est.

Inter

Inter Libyn & Thusfeldam apparet matrona barbara, cum puella, quæ & ipsa barbarum in morem culta est. Arpi Principis Cattorum conjugem filiamque esse reor. De quibus Tacitus lib. 2. Annalium: *Neque Silio ob subitos imbres aliud actum, quam ut modicam prædam, & Arpi Principis Cattorum conjugem filiamque raperet.*

Atque hæc mea de pretiosissimo hoc monumento sententia: quæ si fortè, ut vereor, nequaquam omnibus probatur, non repugno.

Καὶ πρὸς μὴ τὰς ἀρκεί, λογὸς ὡς ὁ παλαιὸς
Σοὶ μὴ τὰυτὰ δοκῶντ' ἐσίν, ἐμοὶ δὲ τὰδε.

DISSERTATIO DE GEMMA AUGUSTÆA.

LAUDAT Suetonius moderationem Cæsaris Augusti, quod *Templa, quamvis sciret etiam Proconsulibus decerni solere, in nulla tamen Provincia, nisi communi suo Romæque nomine suscepit.* Hinc in marmoribus antiquis sæpè legimus:

ROMÆ. ET. AVGVSTO
CÆSARI. DIVI. F.

&, SACERDOS. PERP. ROM. ET AVG.
in aliis: FLAM. ROM. ET AVG.

Athenis quoque, antequam à Mahomete Turcarum Principe everterentur, vestibulo Templi in arce inscriptum fuisse aiunt:

Ο ΔΗΜΟΣ. ΘΕΑΙ. ΡΩΜΗΙ. ΚΑΙ
ΣΕΒΑΣΤΩ. ΚΑΙΣΑΡΙ.

Pari adulatione Herodes magnus, postquam urbem, Stratonis turrim ante nominatam, reparavit, & Cæsaream appellavit, templum ibi Augusto sacrum exstruxit, binaque in illo simulacra posuit, τὸ μὴ Ρώμης, τὸ δὲ Καίσαρος. ut Josephus tradit lib. 15. cap. 13. antiquitat. & uberius lib. 1. cap. 16. excidii. Καὶ τῆ σόμαλ⊕ ἀντικρυς ναὸς Καίσαρος ἐπὶ γηλόφῃ κἀλλῆ ἢ μεγέθει
H διά-